

Scrisoare deschisă cu privire la situl istoric Roșia Montană

către Dl. Emil Boc, Primul Ministru al României
și Dl. Kelemen Hunor, Ministrul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național

Stimați Domni Miniștri,

Având în vedere decizia, anunțată la audierile din Parlament, de a discuta în prima ședință a Guvernului României și problema Roșiei Montane și având în vedere că mesajul asociației „Arhitectură. Restaurare. Arheologie” (ARA) din 25 februarie 2009 cu privire la dezastrul cultural în curs de desfășurare în această zonă nu a primit răspuns, vă informăm din nou despre același dezastru, cu speranța că de această dată nu veți ignora avertismentele noastre.

Un proiect minier de anvergură excepțională propus la Roșia Montană de o companie privată canadiano-română este încurajat de mai bine de un deceniu de către autoritățile locale. Acest proiect privește exploatarea în carieră deschisă a zăcămintelor de aur și argint. Metoda de extragere a metalelor prețioase ar urma să fie cianurarea. Acest procedeu și impactul său asupra mediului, precum și implicațiile economice și sociale ale investiției au concentrat în general discuțiile privind oportunitatea punerii în practică a proiectului, **consecințele demarării investiției fiind apreciate exclusiv în funcție de evaluarea avantajelor sau dezavantajelor pe plan economic.**

Stimate domnule Ministru, stimate domnule Prim-ministru, ne permitem să vă informăm din nou că o astfel de abordare – suficientă, eventual, într-un loc în care unica bogăție ar fi zăcămintul de aur – este fundamental greșită în cazul Roșiei Montane. **La Roșia Montană se află unul dintre cele mai importante locuri istorice ale României, care păstrează vestigii excepționale, urme concret atestate științific ale trecerii prin istorie din Antichitate și până în zilele noastre ale înaintașilor poporului român. Punerea în aplicare la Roșia Montană a proiectului minier sus-amintit implică distrugerea ireversibilă a acestor vestigii excepționale, și prin urmare distrugerea ireversibilă a patrimoniului cultural – arhitectural și arheologic –**

din această zonă, nemaiadăugând mutilarea definitivă a patrimoniului natural.

Or, în accepțiunea unei democrații europene moderne, un proiect economic viabil presupune respectul și menținerea integrității patrimoniului cultural, arhitectural și arheologic, acestea fiind moșteniri intangibile și resurse esențiale pentru o dezvoltare durabilă. De asemenea, orice atingere ireversibilă asupra patrimoniului natural este incompatibilă cu ideea unei dezvoltări durabile.

Menținerea și încurajarea proiectului economic de la Roșia Montană este străină acestor principii democratice europene, iar efectele deplorabile au fost deja multiple: sprijinirea proiectului minier de către autoritățile locale s-a concretizat prin blocarea alternativelor de dezvoltare durabilă bazate pe valorificarea resurselor de patrimoniu cultural și natural. Planul urbanistic general al comunei Roșia Montană interzice astăzi orice fel de activitate alta decât cea minieră – *inclusiv locuirea* – pe teritoriul vizat de proiectul minier. **Unica soluție oferită locuitorilor a fost și va fi în continuare de a alege între a susține proiectul minier și sărăcirea forțată.** Consecința concretă și logică din perspectiva companiei miniere canadiano-române a fost achiziționarea de către aceasta a celei mai mari părți a patrimoniului construit, demolarea a peste 120 de locuințe și abandonarea altor câtorva sute de case pentru a fi împinse forțat spre colaps.

Ca urmare a situației grave în care se află patrimoniul cultural de valoare națională și universală al Roșiei Montane, amenințat de distrugere totală, și având în vedere atribuțiile legale privind protejarea patrimoniului cultural ale Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național, și respectiv atribuțiile în conducerea politicii guvernului în concordanță cu valorile europene,

vă solicităm:

- inițierea urgentă a unui **program prioritar de salvare a sitului istoric Roșia Montană**, care să conducă la adoptarea unei strategii și a unui plan de acțiune, cu măsuri concrete și termene de aplicare, în favoarea patrimoniului cultural și natural național și a cetățenilor de la Roșia Montană;
- inițierea demersurilor necesare pentru introducerea sitului Roșia Montană în Lista Patrimoniului Mondial;
- inițierea procedurii de clasare a valorilor de patrimoniu, conform cererilor multiple înaintate de Asociația ARA, în 27 septembrie 2007, 9 octombrie 2007, 29 iulie 2008 și 11 iunie 2009 către Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național – cereri care au fost în mod ilegal ignorate – pentru a pune sub protecția legii elemente valoroase ale mediului istoric de la Roșia Montană; și nu în ultimul rând:

- înștiințarea Procurorului General al României despre distrugerea patrimoniului construit de la Roșia Montană, care astăzi nu este anchetată ci încurajată.

Subliniem în final că solicitările noastre sunt în concordanță cu concluziile *Raportului Comisiei Prezidențiale pentru Patrimoniul Construit, Siturile Istorice și Naturale* din care cităm: *În cazul acestui sit – de notorietate internațională și națională datorită valorilor inestimabile ale memoriei istorice și a importanței vestigiilor viețuirii antice și moderne pe care le conține – au reușit să facă cor comun ignoranța, lipsa de educație pentru susținerea patrimoniului național și european, neglijența dirijată, indiferența față de lege, ineficiența legislației de protecție a monumentelor istorice și a arheologiei. Ineficiența legislației, prin lacunele sale, lasă loc distrugerii, arătându-și neputința de a acționa ferm pentru apărarea valorilor naționale. Este lăsată să acționeze fără constrângeri forța de persuasiune și presiunea manipulărilor aplicate populației locale. Din păcate, fiind vorba despre o zonă defavorizată din punct de vedere socio-economic, centrate pe obținerea beneficiilor economice, se conjugă cu disponibilitatea administrației de a face uitate obligațiile legate de apărarea patrimoniului național în favoarea beneficiilor materiale de moment. Cazul Roșia Montană exemplifică în cel mai înalt grad posibilitatea de atingere a securității naționale prin distrugerea patrimoniului subteran și suprateran. Pe plan internațional, demararea proiectului de exploatare a aurului (aflat deocamdată în stare de suspendare) va arăta că statul român nu își respectă propriile legi și cu atât mai puțin angajamentele internaționale, în numele unei investiții economice prezentate în mod abuziv drept unica variantă pentru o dezvoltare durabilă (p. 60-61).*

Stimate domnule Prim-ministru, stimate domnule Ministru,

în lumina acestor elemente, și sperând că misiunea Dvs. este aceea de a constitui un bastion în fața oricărei tentative de distrugere a patrimoniului românesc și respectiv de a conduce o politică demnă de o civilizație durabilă, vă rugăm să dați curs cererilor noastre și să opriți masacrarea patrimoniului național de la Roșia Montană.

Cu stimă,

dr. arh. Monica Mărgineanu Cârstoiu,
Președinte

arh. Ștefan Bâlici,
Vicepreședinte

arh. Virgil Apostol,
Secretar

A handwritten signature in black ink, appearing to be "Komic".

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Balut".

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "Apostol".

Anexă:

Reacții și solicitări adresate Statului Român cu privire la salvarea patrimoniul cultural de la Roșia Montană

- **Academia Română**
 - Poziția Academiei Române privind proiectul de exploatare minieră de la Roșia Montană, 03.11.2009 (http://www.acad.ro/noutati2009/pag_noutati09_1125RosiaMontana.htm)
 - Declarația Academiei Române privind proiectul de exploatare minieră de la Roșia Montană, 27.02.2006 (http://www.acad.ro/rosia_montana/declaratie060227-RM.doc)
 - Punctul de vedere al Academiei Române privind proiectul de dezvoltare minieră Roșia Montană (http://www.acad.ro/com2003/pag_com03_0304_0.htm)

- **ICOMOS - Consiliul Internațional al Monumentelor și Siturilor** (organism consultativ oficial al UNESCO, cu rol activ în Comitetul Patrimoniului Mondial)
 - Rezoluția nr. 4 a celei de-a 16-a Adunări Generale a ICOMOS, întrunită la Québec, Canada, în octombrie 2008 (http://www.international.icomos.org/quebec2008/resolutions/pdf/GA16_Resolutions_final_EN.pdf)
 - Rezoluția nr. 8 a celei de-a 15-a Adunări Generale a ICOMOS, întrunită la Xi'an, China, în octombrie 2005 (<http://www.international.icomos.org/xian2005/resolutions15ga.htm>)
 - Rezoluția Conferinței ICOMOS desfășurată la Pécs, Ungaria, între 22 și 27 mai 2004
 - Declarația ICAHM în legătură cu proiectul minier Roșia Montană, adoptată la Lyon, Franța, la Conferința Asociației Arheologice Europene, în 9 septembrie 2004
 - Rezoluția celei de-a 14-a Adunări Generale a ICOMOS, întrunită la Cascada Victoria, Zimbabwe în octombrie 2003
 - Rezoluția nr. 20 a celei de-a 13-a Adunări Generale a ICOMOS, întrunită la Madrid, Spania, în decembrie 2002 (http://www.international.icomos.org/madrid2002/eng/resol_eng.htm)

- Scrisoare deschisă adresată Primului Ministru al României, Călin Popescu-Tăriceanu de către Președintele ICOMOS, Michael Petzet (15 iunie 2007) - *Solicitarea demarării procesului de includere a Sitului Roșia Montană în Lista Patrimoniului Mondial* (http://www.simpara.ro/50_Tariceanu_150607.pdf)

- **OAR, UAR, UIA, CEA** (Ordinul Arhitecților din România, Uniunea Arhitecților din România, Uniunea Internațională a Arhitecților, Consiliul European al Arhitecților)
 - Rezoluția celui de-al 23-lea Congres Mondial al UIA, Torino, Italia, iulie 2008 - *privind salvarea patrimoniului cultural de la Roșia Montană și înscrierea sitului în Patrimoniul Mondial* (http://www.oar.org.ro/upload/2008/Rezolutia_UIA_privind_Rosia_Montana_2008.pdf)
 - Rezoluția comună a OAR, UIA, CEA și Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu”, București, 28 iunie 2007 - *privind oprirea proiectului minier Roșia Montană, protejarea patrimoniului cultural și demararea procesului de includere a sitului Roșia Montană în Lista Patrimoniului Mondial* (http://www.oar.org.ro/upload/2007/Rezolutie_Rosia_Montana_rom.pdf)
 - Solicitare OAR pentru demararea procesului de includere în Lista Patrimoniului Mondial a Sitului Roșia Montană, București, 22 februarie 2007 (<http://www.simpara.ro/oar22022007.pdf>)

- **ARA** (Asociația „Arhitectură. Restaurare. Arheologie”)
 - Solicitare formală adresată Ministerului Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național (MCCPN) privind includerea sitului Roșia Montană în Lista indicativă a României pentru înscrierea în Patrimoniul Mondial, adresată la data de 11.06.2009 și neluată în considerare până la ora actuală (http://www.simpara.ro/cerere_unesco.jpg)
 - Reluare a solicitării de clasare a construcțiilor istorice valoroase din Roșia Montană, adresată MCCPN la data de 11.06.2009, rămasă fără răspuns (http://www.simpara.ro/cerere_reclasari.jpg)
 - Scrisoare deschisă cu privire la situl istoric Roșia Montană, adresată domnului Emil Boc, Primul Ministru al Guvernului României și domnului Theodor Paleologu, Ministrul Culturii Cultelor și Patrimoniului Național, la data de 25.02.2009, rămasă fără răspuns (<http://www.simpara.ro/scrisoare%20deschisa%20Rosia%20Montana%20-%2025%20februarie%202009.pdf>)
 - Cerere de clasare a sitului minier aurifer Roșia Montană, adresată Ministerului Culturii și Cultelor, prin Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național a județului Alba (DJCCPCN Alba), în 29 iulie 2008, nepusă în aplicare (http://www.simpara.ro/0801_clasare%20industriale_carnic%20.pdf)
 - Cereri de clasare pentru 50 de construcții istorice valoroase adresate de ARA DJCCPCN Alba, 27 septembrie și 9 octombrie 2007 – neluate în considerare, în disprețul legii (http://www.simpara.ro/mip_rm4/comunicat_presa.pdf)